

Riktlinjer för elevhälsoarbete i grundskolan

2020-2021

Nordmalings kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING.....	1
ELEVHÄLSOARBETE I NORDMALING.....	2
Ansvarsfördelning.....	2
Skolhuvudmannens ansvar	2
Rektors ansvar	2
Pedagogens ansvar.....	2
Alla vuxna på skolan	2
Elevhälsans uppdrag.....	3
Hälsofrämjande uppdrag	3
Förebyggande uppdrag.....	3
Riktade insatser	3
Systematiskt kvalitetsarbete	3
Ledstänger	4
ELEVHÄLSOTEAM.....	5
Centralt elevhälsoteam	5
Lokala elevhälsoteam	5
Elevhälsoteamens professioner	5
Skolsköterska	5
Skolläkare.....	5
Specialpedagog/speciallärare.....	6
Logoped	6
Kurator	6
Skolpsykolog	6
Sekretess och samtycke.....	6
ELEVER I BEHOV AV STÖD	7
Extra anpassningar	7
Särskilt stöd	7
Åtgärdsprogram.....	7
HLT - Hälsa, Lärande och Trygghet	8
Föräldrastöd	8
Bilaga 1: Elevhälsoarbete i Nordmalings kommun	
Bilaga 2: Lokala elevhälsoteam	
Bilaga 3: Ett elevärendes gång	

INLEDNING

Barn och unga befinner sig i skolan under en stor del av sin uppväxt och deras utveckling påverkas i hög grad av hur de har det här. Forskning visar att det finns ett tydligt samband mellan elevers framgång i skolan och deras hälsa, såväl som framtida ekonomiska och sociala förhållanden. Utan betyg minskar chansen att komma ut på arbetsmarknaden och risken för utanförskap och psykisk ohälsa ökar. Goda studieresultat bidrar till bättre hälsa och välbefinnande, likväl som att god hälsa påverkar förmågan till lärande. Därför behövs en välfungerande elevhälsa som arbetar med att skapa en skola som främjar lärande, hälsa och utveckling.

Dessa riktlinjer beskriver elevhälsans uppdrag samt visar hur styrning och ledning av elevhälsan är uppbyggd. Riktlinjerna ska bidra till att stärka elevhälsoarbetet och säkra likvärdighet mellan skolorna. Dokumentet ger en helhetsbild av elevhälsans arbete och anger ramar för verksamheten som syftar till att ge struktur för elevhälsans arbete och tydliggöra hur samverkan kring barns och elevers lärande, hälsa och utveckling ska bedrivas i Nordmalings kommun. Dokumentet tydliggör ansvarsfördelning, uppdrag och kompetenser och utgör underlag för elevhälsans kvalitetsarbete.

ELEVHÄLSOARBETE I NORDMALING

Tillgång till elevhälsa finns för alla elever i Nordmalings kommun. Elevhälsoarbetet ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och all personal ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. En väl fungerande elevhälsa förutsätter samarbete mellan elevhälsoteamen och övrig personal i skolan, vilket ökar möjligheterna att tidigt upptäcka elever i behov av stöd. Elevhälsan samverkar även med externa aktörer som t ex hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Ansvarsfördelning

Elevhälsoarbetet är ständigt pågående i organisationen. Samtliga nivåer och funktioner inom verksamheterna är ansvariga för elevernas hälsa och kunskapsutveckling. Olika ansvar och uppdrag fördelas på huvudmannanivå, enhetsnivå, pedagoger och övrig personal.

Skolhuvudmannens ansvar

Huvudmannen för elevhälsan är Nordmalings kommun (Barn- och utbildningsutskottet/kommunstyrelsen) och ansvarar bland annat för att genomföra utbildningen i enlighet med bestämmelserna i skollagen och att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhets- och huvudmannanivå. Huvudmannen ansvarar även för att verksamheten bedrivs på ett sådant sätt att de nationella målen uppnås.

Rektors ansvar

Rektor ansvarar för att organisera, leda och samordna undervisningen och lokalt elevhälsoteam så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver. Rektor ansvarar för att upprätta kontakter mellan skola och hem om det uppstår problem och svårigheter för eleven i skolan samt att anpassa resursfördelningen och stödåtgärderna till lärarnas värdering av elevernas utveckling. Rektor ansvarar även för integrering av ämnesövergripande kunskapsområden som exempelvis jämställdhet samt risker med tobak, alkohol och andra droger.

Pedagogens ansvar

Pedagogen ansvarar för en inkluderande undervisning och har i uppdrag att uppmärksamma elever i behov av stöd. Om det framkommer att en elev riskerar att inte nå kunskapsmålen eller om andra svårigheter uppvisas ska pedagogen meddela detta till rektor. Pedagogen ansvarar även för att varje elev ges förutsättningar att nå målen genom att kartlägga, planera och genomföra extra anpassningar och åtgärdsprogram samt utvärdera dessa.

Alla vuxna på skolan

All personal, oavsett profession, tar ett gemensamt ansvar för elevens lärande och sociala utveckling. I elevhälsoarbetet är det viktigt att alla vuxna på skolan strävar efter att skapa goda relationer och att upptäcka svårigheter och stödbehov i ett tidigt skede.

Elevhälsans uppdrag

Elevhälsoarbetet i Nordmaling utgår från ett salutogent perspektiv vilket innebär fokus på faktorer som främjar hälsa, lärande och utveckling. Utöver hälsofrämjande arbete har elevhälsan även förebyggande och åtgärdande uppdrag.

Hälsofrämjande uppdrag

Elevhälsan arbetar hälsofrämjande vilket innebär att stärka och bibehålla elevers fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Avsikten är att stärka elevers möjlighet till delaktighet och tilltro till sin egen förmåga. Hälsofrämjande arbete kan vara individriktat, gruppinriktat eller övergripande organisatoriskt. Det kan till exempel handla om ett övergripande arbete mot diskriminering och kränkande behandling, informera elever om strategier för att hantera prestationskrav och stress eller att främja goda relationer mellan elever och personal.

Förebyggande uppdrag

Förebyggande insatser innebär att på ett tidigt stadium identifiera tecken på ohälsa och hinder för lärande. Insatserna kan i likhet med det hälsofrämjande arbetet rikta sig till alla men ha smalare, specifika områden i fokus. Ett exempel på förebyggande arbete är att inhämta information från elever som upplever hög stress för att få kunskap om vad som bör förbättras i skolans arbets- och lärmiljö.

Riktade insatser

I det åtgärdande arbetet bidrar elevhälsan med riktade insatser för att hantera problematiska situationer som har uppstått i en organisation, grupp eller för en individ. Exempelvis arbete med särskilt stöd och åtgärdsprogram eller kris- och konflikthantering.

Systematiskt kvalitetsarbete

Elevhälsoteamens systematiska kvalitetsarbete innebär planering, uppföljning och utvärdering av hur skolans arbetsinsatser främjar elevers utveckling och lärande. Genom ett strukturerat och långsiktigt kvalitetsarbete kan vi synliggöra vad vi gör, varför vi gör det och vad det leder till. Exempel på systematiskt kvalitetsarbete kan vara att analysera åtgärdsprogram, utvärderingar, hälsosamtal och att kartlägga svårigheter som elevhälsan möter hos elever. Arbetet kan även innebära att konkretisera varje professions ansvarsområde, se över samarbetsrutiner och behov av kompetensutveckling.

Rektor ansvarar för kvalitetsarbetet på enhetsnivå och arbetet ska genomföras i samverkan med lärare, förskollärare, övrig personal och elever.

Ledstänger

Nordmalings kommun har utarbetat planer och rutiner som är viktiga ledstänger i det hälsofrämjande- och förebyggande arbetet. Syftet är att främja ett gemensamt arbetssätt och att skapa likvärdighet mellan samtliga skolor. Rektor ansvarar för att ledstängerna implementeras på enheterna och att personalen känner till dem.

Se följande länkar för mer information om ledstängerna:

- [Handlingsplan för läs- och skrivutveckling](#)
- [Handlingsplan i matematik för Nordmalings kommun](#)
- [Plan för ökad skolnärvaro](#)
- [Rutiner vid mottagande av elev i grundsärskolan](#)
- [Plan för övergång mellan stadier](#)
- [Handlingsplan för mottagande och integrering för nyanlända i Nordmalings kommuns skolor](#)

Rutiner vid samverkan med externa aktörer:

- [Rutiner vid neuropsykiatrisk \(NEP\) frågeställning mellan skola och hälso- och sjukvård i Västerbottens län](#)

ELEVHÄLSOTEAM

I Nordmalings kommun finns ett centralt elevhälsoteam samt lokala elevhälsoteam på varje skolenhet. Samtliga elevhälsoteam består av tvärprofessionell kompetens som samverkar kring hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande insatser. Bilaga 1 visar hur elevhälsoarbetet i Nordmaling är organiserat.

Centralt elevhälsoteam

Det centrala elevhälsoteamet (CEHT) har ett övergripande perspektiv och arbetar i huvudsak med ledstänger, utbildning och handledning. I CEHT ingår specialpedagog, logoped, kurator, psykolog och skolsköterska. **Fokusområden för läsåret 2019/2020 är främjande insatser mot diskriminering och kränkande behandling, lärmiljöer samt utbildning av specialpedagoger och speciallärare.**

Lokala elevhälsoteam

Rektor leder och utvecklar det lokala elevhälsoarbetet som sker på varje skolenhet. De lokala elevhälsoteamen (LEHT) arbetar hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande på tre nivåer; organisation, grupp och individ. På de lokala EHT-träffarna diskuteras ärenden och elevhälsan arbetar främst konsultativt och rådgivande kring dessa. Varje skola har en egen elevhälsoplan. Rektor ansvarar för skolans elevhälsoplan och att all personal känner till roller och ansvar.

I lokala EHT ingår rektor, specialpedagog/speciallärare, logoped, kurator, psykolog och skolsköterska (se bilaga 2). Rektor kan även fatta beslut om andra professioner som ska ingå. Logoped och psykolog är centralt placerade och deltar i samtliga lokala EHT regelbundet.

Elevhälsoteamens professioner

Elevhälsoteamen består av medicinska-, specialpedagogiska-, psykosociala- och psykologiska insatser. Den samlade elevhälsans tvärprofessionella kompetens ska bidra till fler perspektiv och frågeställningar för att i samverkan med övriga i skolan möjliggöra ett förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Skolsköterska

Skolsköterskans arbete utgår från socialstyrelsen och skolverkets vägledning för elevhälsan och styrs utifrån flera lagar t.ex. hälso- och sjukvårdslagen och skollagen. Skolsköterskans främsta uppgift är att utföra skulluppgifter som hälsobesök och vaccinationer. Skolsköterskan kartlägger även den medicinska situationen och ger medicinskt stöd på uppdrag av rektor samt samverkar med vårdnadshavare, skolans personal och externa instanser. Skolsköterskan bedriver öppen mottagning, ger rådgivning och utför enklare sjukvårdsinsatser. Vid behov kan eleven hänvisas eller remitteras vidare till lämplig instans.

Skolläkare

Skolläkarens uppdrag är att hjälpa de elever som anses ha skolrelaterade medicinska problem med bedömning, rådgivning och eventuell vidare remittering. Tid till skolläkarens mottagning kan bokas efter överenskommelse med skolsköterskan.

Specialpedagog/speciallärare

Specialpedagog/speciallärares uppdrag är att ge stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete samt att kartlägga hinder och möjligheter i lärmiljön och elevers behov av särskilt stöd genom observationer. Uppdraget innefattar handledning, konsultation samt att stötta pedagoger i genomförandet av kartläggningar och i upprättandet av åtgärdsprogram. Specialpedagog/speciallärare kan även bistå rektor och skollledning med argument för organisationsbeslut för ökad inkludering.

Logoped

Logopeden arbetar främst handledande/konsultativt inom områdena tal, språk, kommunikation och läs- och skrivsvårigheter. Uppdraget innefattar även läs-, skriv och räkneutredningar samt kartläggningar inom områdena tal, språk och kommunikation. Logopeden kan i vissa fall ge elever särskilt stöd i form av träning av förmågor, detta sker utifrån logopedens bedömning och prioriteringar. Ärenden tas upp i samråd med logopeden på skolans lokala elevhälsoteam. Legitimerad logoped som utreder eller jobbar med enskild elev/grupp med elever jobbar under hälso- och sjukvårdslagen och är skyldig att föra journal.

Kurator

Skolkuratoren arbetar med förebyggande och främjande insatser som t ex arbete med skolans miljö, handledning och utbildning till skolpersonal. Skolkuratoren arbetar utifrån en helhetssyn med fokus på elevens situation och relation till sin omgivning, familj och skola. Elever som behöver stöd av en vuxen och någon att prata med om exempelvis relationer, stress, mobbing, kriser, framtid, identitet, självkänsla och självförtroende kan vända sig till kuratören.

Skolpsykolog

Skolpsykologens uppdrag är konsultation, handledning, utbildning och rådgivning på organisations-, grupp- och individnivå. Skolpsykologen utreder elever för vilka skolan har lyft en frågeställning gällande begåvning och/eller kognitiva förmågor. Pedagogisk kartläggning ska alltid föregå en psykologutredning i skolan. Ärenden tas upp i samråd med skolpsykolog på skolans lokala elevhälsoteam. Vid behov remitteras eleven vidare till lämplig vårdgivare. Legitimerad psykolog i skolan arbetar under hälso- och sjukvårdslagen vid individuella utredningar samt vissa individuellt riktade insatser och har i dessa ärenden journalföringsplikt.

Sekretess och samtycke

Skolsköterska, läkare och logoped lyder under hälso- och sjukvårdssekretessen, vilket innebär att sekretessbelagda uppgifter ej får lämnas till annan personal på skolan utan en sekretessprövning eller samtycke från elev och/eller vårdnadshavare. För rektor, specialpedagog/speciallärare, kurator och psykolog gäller inre sekretess vilket innebär att information får delas inom verksamheten, men endast om det möjliggör att bättre tillgodose elevens behov av stöd eller om rektor begär att uppgifterna lämnas ut. Möjligheten att dela med sig av information bör nyttjas med omdöme. Motsätter sig elev eller vårdnadshavare att information delas bör detta respekteras så långt det är möjligt.

ELEVER I BEHOV AV STÖD

Lärare och övrig skolpersonal ska tidigt uppmärksamma tecken på att en elev är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Behovet av stöd kan vara på grund av att eleven inte utvecklas i riktning mot kunskapsmålen eller mot att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolan ska också uppmärksamma tecken på andra svårigheter som elever kan uppvisa i sin skolsituation och som längre fram kan påverka möjligheten att nå kunskapskraven. Även i de fallen kan eleven vara i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd.

Innan riktade stödinsatser på individnivå sätts in ska skolan se över hur organisationen runt eleven ser ut. Det kan bland annat ske genom att se över hur resurser fördelas, vilka pedagogiska metoder som används, hur den aktuella elevgruppen fungerar och hur elevens lärmiljöer är organiserade. Nordmalings kommun har en utarbetad rutin för elever som är i behov av stödinsats (se bilaga 3).

Extra anpassningar

När skolpersonal befarrar att en elev inte kommer att nå kunskapsmålen ska eleven skyndsamt få stöd i form av extra anpassningar, som ordnas inom ramen för den ordinarie undervisningen. Dessa anpassningar kan till exempel vara extra tydliga instruktioner, anpassade läromedel eller enstaka specialpedagogiska insatser. Det behövs inget formellt beslut eller skriftlig utredning innan extra anpassningar sätts in, men de bör dokumenteras för uppföljning och utvärdering. Se [checklista](#) för extra anpassningar.

Särskilt stöd

Särskilt stöd är insatser av mer omfattande och varaktig karaktär som oftast inte är möjliga för pedagogen att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen. Särskilt stöd kan till exempel vara omfattande och regelbundna specialpedagogiska insatser, anpassad studiegång eller placering i särskild undervisningsgrupp. Innan beslut tas om att ge särskilt stöd måste skolan göra en utredning via en särskild [blankett](#). Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för elever som är i behov av särskilt stöd.

Åtgärdsprogram

Efter att beslut om särskilt stöd har fattats ska ett åtgärdsprogram utarbetas där det framgår vilka behov eleven har, hur de ska tillgodoses samt när åtgärderna ska följas upp och utvärderas (se [blankett](#)). Åtgärdsprogram beslutas av rektor och är aktivt till dess att eleven inte längre behöver särskilt stöd. Det är viktigt att följa upp nya åtgärdsprogram ofta för att få reda på hur skolans åtgärder fungerar. Elev samt vårdnadshavare ska delta i utarbetningen av åtgärdsprogram och har möjlighet att överklaga till Skolverkets överklagandenämnd inom tre veckor från den dag då eleven/vårdnadshavarna fick ta del av beslutet.

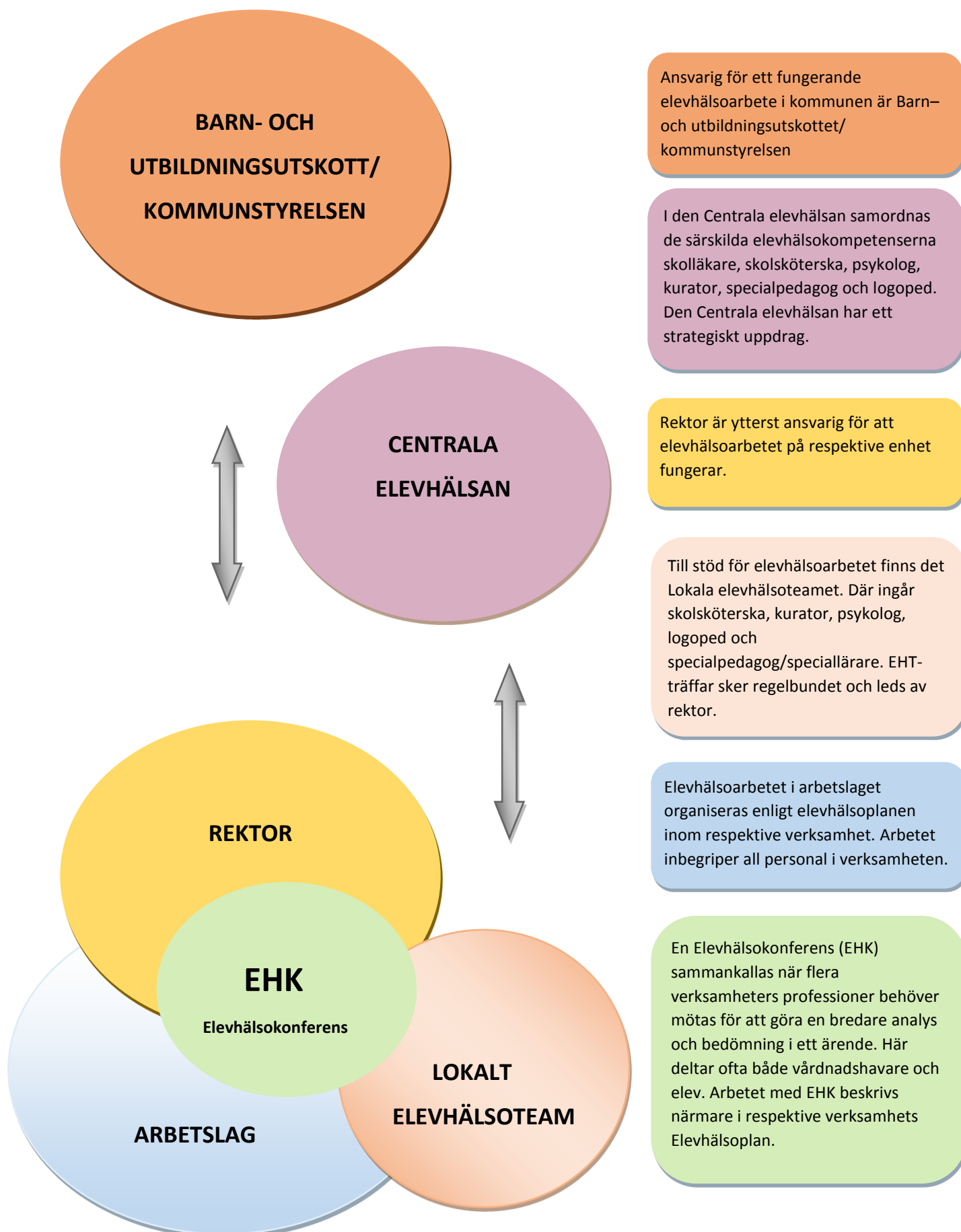
HLT - Hälsa, Lärande och Trygghet

I Nordmalings kommun erbjuds barn i åldrarna 0-16 år och deras familjer ett tidigt och samordnat stöd genom Hälsa, Lärande och Trygghet (HLT) för att behov av mer omfattande insatser senare ska minska. I Nordmalings kommun finns två HLT-team. Ett för förskolan och ett för grundskolan. I båda teamen finns representanter från förskola/grundskola, elevhälsa, socialtjänst, familjecentral och hälsocentral. För att verksamheterna ska kunna samverka efterfrågas samtycke från vårdnadshavarna. HLT kan bland annat erbjuda följande insatser till barn och deras familjer; anpassade insatser till barn, föräldrastöd, familjesamtal, föräldragrupper och kartläggning. Utöver HLT-möte kan SIP-möten (samordnad individuell plan) komma ifråga. SIP-mötet är ett planerat möte där föräldrar/vårdnadshavare alltid deltar och görs delaktiga i utarbetandet av en plan. Se informationsblad till vårdnadshavare.

Föräldrastöd

Nordmalings kommun erbjuder tillsammans med Västerbottens läns landsting föräldrastöd genom gruppträffar för föräldrar med barn i åldern 3-17 år. Det finns två inriktningar – ABC (3-12 år) och Älskade förbannade tonåring (13-17 år). Träffarna handlar om hur man kan stärka relationerna i familjen och förebygga stress och konflikter i vardagsituationer. Både skolorna och IFO (individ och familjeomsorg) erbjuder föräldrastödsgrupper. Se [broschyr](#) för mer information.

ELEVHÄLSOARBETE I NORDMALINGS KOMMUN

LOKALA ELEVHÄLSOTEAM

Artediskolan

Rektor: Birgitta Tornberg
Skolsköterska: Caroline Högländer
Kurator: Anette Konradsson
Specialpedagog: Malin Holmberg
Specialpedagog: Marie Nordström
Speciallärare: Inger Carlsson
Resurslärare: Kamilla Spovmark
Sv: Kenneth Nordström
Logoped: Joel Andersson
Skolpsykolog: Jenny Theolin

Gräsmyr skola

Rektor: Anna Hällgren
Skolsköterska: Caroline Högländer
Kurator: Maria Schmidt
Speciallärare: Gunilla Staxäng
Logoped: Joel Andersson
Skolpsykolog: Jenny Theolin

Kyrkovallens skola

Rektor: Elisabeth Bäckman
Skolsköterska: Åsa Bäckman
Kurator: Anna Fredriksson
Speciallärare: Maria Berglin
Speciallärare: Kristina Bergström Meijer
Pedagog: Jennie Dahlberg
Logoped: Joel Andersson
Skolpsykolog: Jenny Theolin

Levarskolan

Rektor: Fredrick Berglund
Skolsköterska: Åsa Bäckman
Kurator: Maria Schmidt
Speciallärare: Ingela Åström
Logoped: Joel Andersson
Skolpsykolog: Jenny Theolin

Lögdeå skola

Rektor: Anna Hällgren
Skolsköterska: Caroline Högländer
Kurator: Maria Schmidt
Specialpedagog: Maria Magnusson
Logoped: Joel Andersson
Skolpsykolog: Jenny Theolin

ETT ELEVÄRENDES GÅNG

